

Internationella rapporten 2015

Gård&Djurhälsan

FRISKA DJUR GER VÄLMÄENDE GÅRDAR

Gård & Djurhälsan deltar i ett internationellt nätverk, InterPIG. I nätverket jämförs produktionsresultat från medlemsländerna och ekonomiska parametrar. Nätverket fungerar också som en referensgrupp och kunskapsbank för olika aktuella frågor i respektive land. I denna rapport redovisas produktionsresultat och ekonomiska jämförelser från åren 2010-2014

Vid årets InterPIG-möte i Florianopolis i Brasilien fanns följande länder representerade på plats: Brasilien, Danmark, Frankrike, Nederländerna, Storbritannien, Tyskland och USA. Förutom dessa länder ingår även Belgien, Irland, Italien, Kanada, Spanien, Sverige, Tjeckien och Österrike i InterPIG.

Sammanfattning

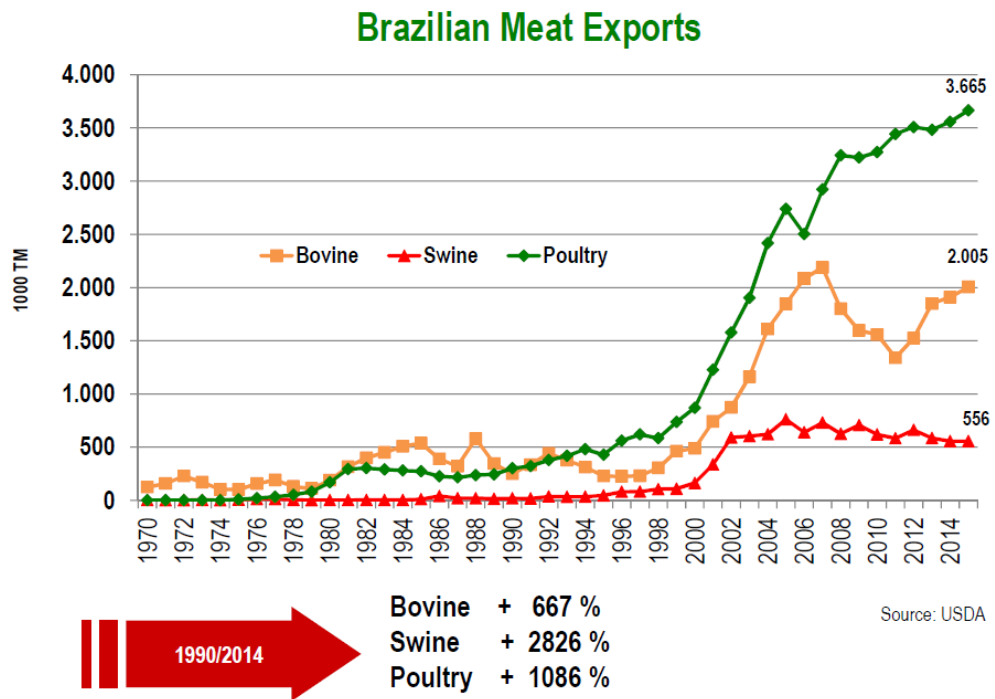
InterPIG-länderna utanför EU, Brasilien, Kanada och USA, har under 2014 haft en mycket god lönsamhet som genererat en vinst till grisföretagarna. Sverige haft en mer gynnsam lönsamhetsutveckling än flertalet av InterPIG-länderna inom EU. Fortfarande är det dock så att lönsamhetsnivån inte bidrar till någon vinst efter ersättning till ägarens arbete, varken i Sverige, Danmark, Frankrike, Tyskland eller Nederländerna. Tack vare den relativt sett gynnsamma utvecklingen har svensk grisköttsproduktion trots allt ett bättre utgångsläge än på många år. Det finns tre utmaningar framöver.

1. Att oförtröttligt kommunicera att det svenska grisköttet är värt ett merpris tack vare god djuromsorg och ett unikt hälsoläge med minimal antibiotikaförbrukning.
2. Att lyfta produktionsresultatet genom att sätta in resurser och kunskap där det gör mest nytta. I dagsläget handlar det främst om att öka smågrisöverlevnaden.
3. Att sänka produktionskostnaderna genom att fokusera på styrning och management.

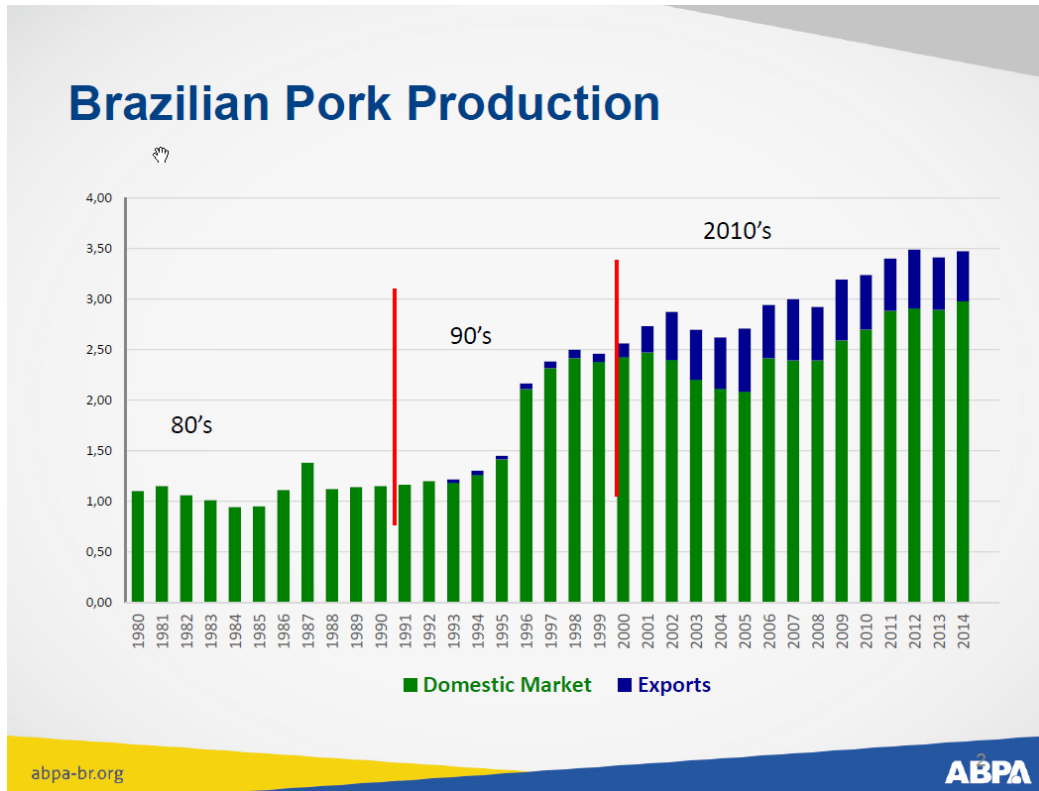
Internationell utblick: Brasilien

Brasilien, som var värdland för årets InterPIG-möte, står för 3,1 procent av världproduktionen av griskött och är därmed en av de större aktörerna på marknaden. Kina har den största andelen av världproduktionen, 51,4 procent, följt av EU (20,1 procent), USA (9,3 procent) och Ryssland (2,3 procent).

Det är inte bara på griskött som Brasilien blivit en stor aktör på den globala köttmarknaden, utan det gäller även för nötkött och kycklingkött. Sedan 1990 har den brasilianska nötköttsproduktionen ökat med 94 procent, grisköttsproduktionen med 216 procent och produktionen av kycklingkött med 439 procent. Den ökade köttproduktionen har dels gått till en större köttkonsumtion inom landet men även till en ökad export (Figur 1 och 2). Konsumtionen av griskött har fördubblats från 7 kg per capita till 14 kg. Konsumtionen av kycklingkött har tredubblats från 14 kg till 46 kg per capita och nötköttkonsumtionen har ökat från 33 kg till 46 kg per capita. På exportsidan är det exporten av griskött som procentuellt ökat mest. Av den totala produktionsvolymen griskött under 2014 gick 83 procent till inhemsk konsumtion och 17 procent på export.

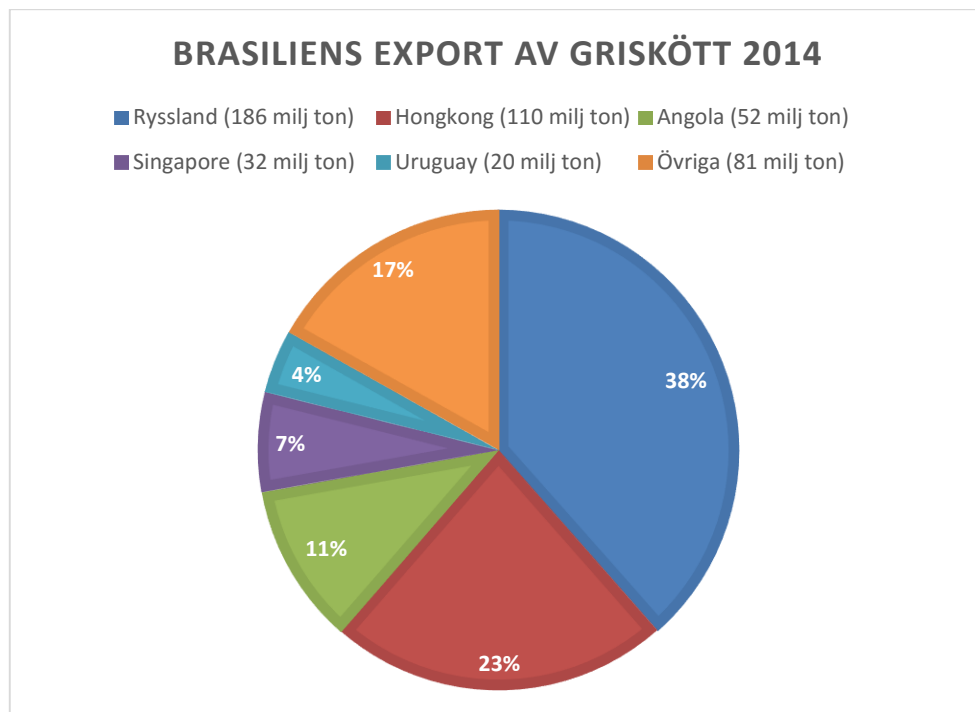

Figur 1. Brasiliens köttexportutveckling. Källa USDA.

Figur 2. Brasiliens grisköttproduktion, fördelning mellan inhemska konsumtion och export.

Brasilien har som exportland gynnats av det ryska importstoppet. Försäljningen av griskött till Ryssland ökade med 30 procent 2014, och det till bra priser. Prognoserna för 2015 tyder på fortsatt ökning av exporten till Ryssland med 38 procent. Totalt räknat i ton kött ökar dock inte exporten 2015 utan det är en omfördelning av volymerna från övriga länder till Ryssland (Figur 3).

Figur 3. Brasiliens export av griskött 2014, fördelning mellan köparländer. Källa ABPA.

Situationen för Brasiliens grisföretagare i nuläget kan sammanfattas i följande punkter:

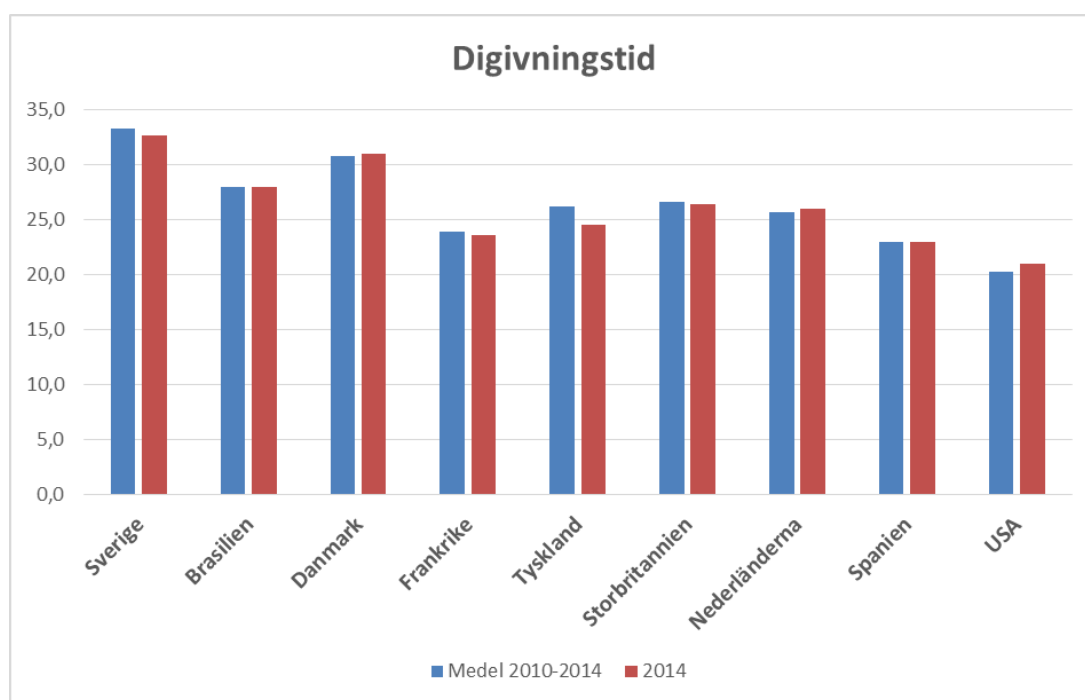
- Högre grispriser och god lönsamhet
- I stort sett oförändrade produktions- och exportvolymerna under 2015
- Problem med logistiken inom landet kvarstår (Brasilien är till ytan världens femte största land)
- Allt svårare att hitta duktiga medarbetare till grisproduktionen
- Ökande krav på djurvälstånd, smittskydd och miljöhänsyn

Produktionsresultat

InterPIG-länderna har sina styrkor och svagheter bland de produktionstekniska resultaten. Alla kämpar med att förstärka de svagaste "länkarna", med varierande framgång. För svenskt vidkommande så är det fortfarande dödligheten under ditiden samt digivningstidens längd och dess påverkan på antal kullar per årssugga som är de mest resultatbegränsande faktorerna. Dödligheten under ditiden ligger kvar på knappt 18 procent. Fortfarande är differensen till de övriga InterPIG-ländernas smågrisdödlighet drygt 5 procentenheter. Vi ser en ökning av antal levande födda grisar per kull i Sverige, men denna ökning ses även i andra länder och förklarar därför inte skillnaden. Under 2010-2015 har kullresultatet i Sverige förbättrats med 0,5 levande födda grisar per kull, medan genomsnittet för InterPIG är plus 0,9 levande födda grisar per kull.

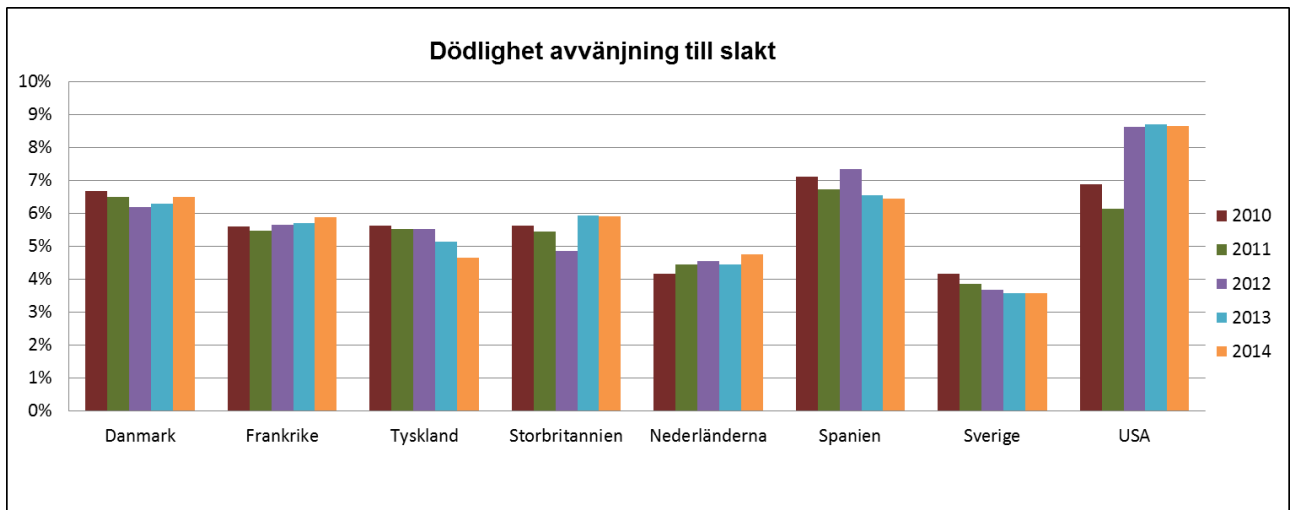
Smågrisöverlevnad är till stor del en skötsel- och managementfråga. Det finns kunskap och teknik för att öka överlevnaden samt för att skapa en bra miljö för den nyfödda grisen. Utmaningen är att förmedla denna kunskap och omsätta den i praktiken.

Nästa resultatbegränsande faktor för Sveriges del är digivningstidens längd. Det skiljer fortfarande en vecka i digivningstid mellan Sverige och medelvärdet inom InterPIG, 32,6 dagar mot 26,0 dagar. Detta är den mest bidragande orsaken till att antal kullar per årssugga i Sverige ligger på 2,21 jämfört med 2,31 i InterPIG som helhet (Figur 4). Ett bra ”tum-mått” är att en veckas längre grivningsintervall motsvarar en minskning med en producerad gris per årssugga. Med rätt förutsättningar är den svenska smågrisen redo att klara en lägre avväjningsålder, tack vare en hög födelsevikt, ett bra hälsoläge och en bra smågristillväxt.

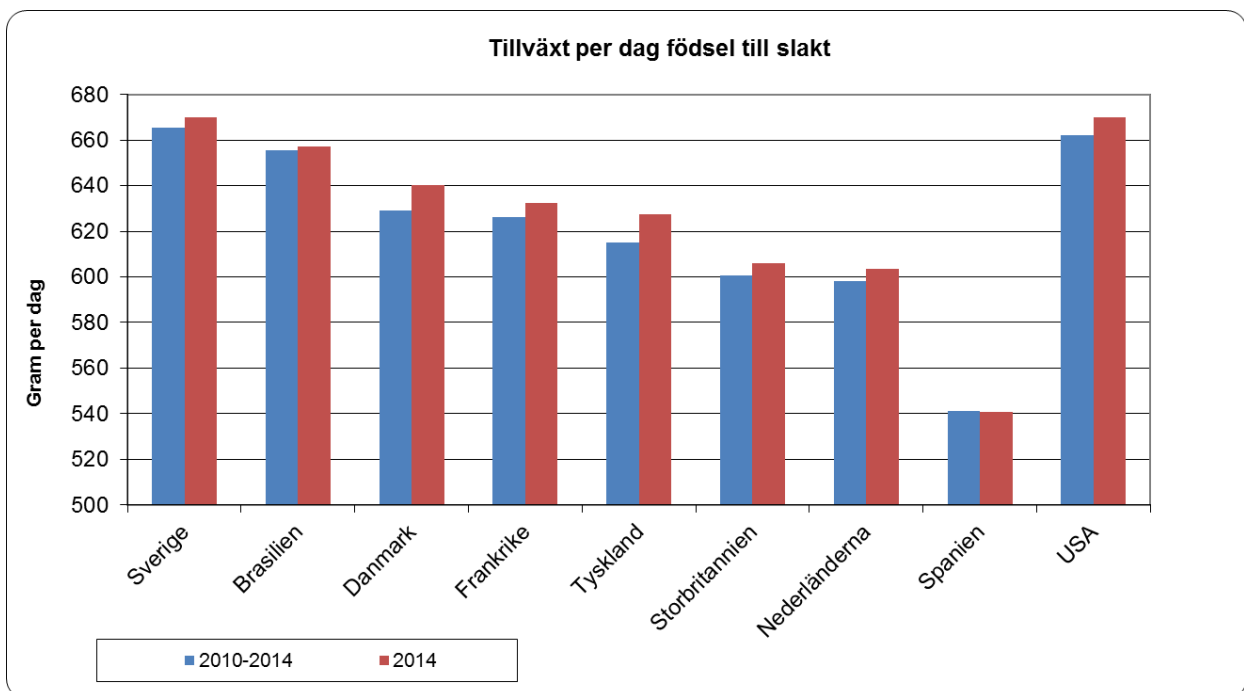
Figur 4. Digivningstid i dagar

Det finns resultatparametrar där svensk grisproduktion fortsatt hävdar sig mycket väl jämfört med övriga länder. Det är framförallt två områden som kan lyftas fram. Dels överlevnaden under perioden från avväjning fram till slaktleverans och dels den dagliga tillväxten från födsel till slakt. I Sverige ligger dödligheten under den nämnda perioden på 3,6 procent, i InterPIG på 5,4 procent. I figur 5 visas också att dödligheten i Sverige minskar snabbare än i de flesta jämförda länderna under perioden 2010-2014, fastän Sverige redan utgår från en lägre nivå än övriga. I Sverige minskade dödligheten med 0,6 procentenheter under den aktuella perioden, i InterPIG med 0,1 procentenheter. I en del av länderna har dödligheten till och med ökat. Vi har ett oerhört gott hälsoläge i Sverige som vi ska vara stolta över och bevara.

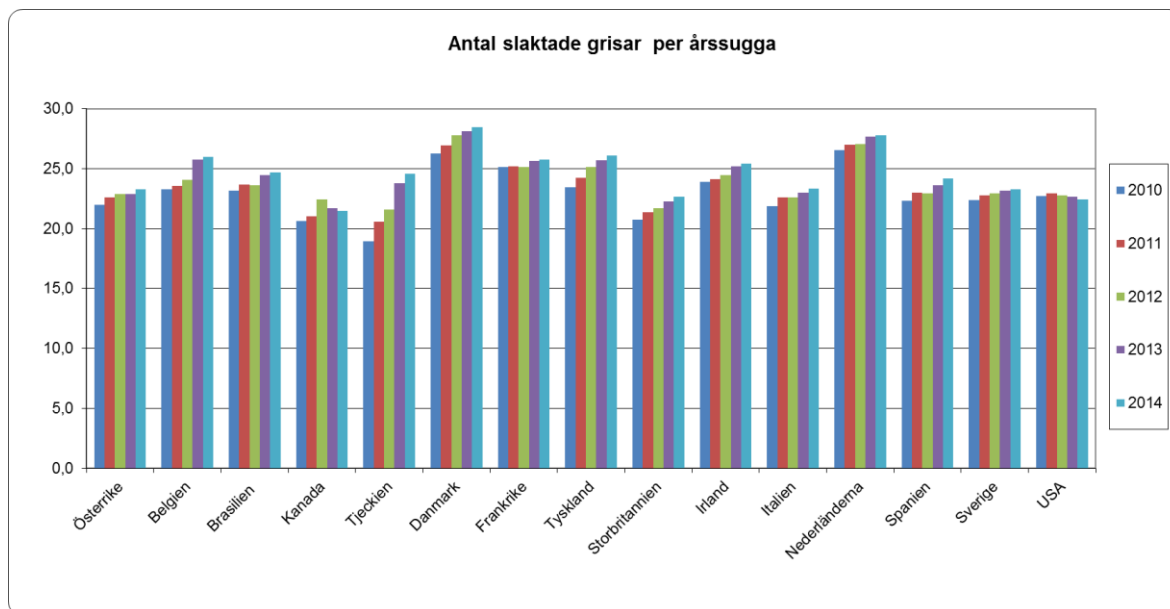
Figur 5. Dödlighet från avvänjning fram till slaktleverans, %

Ett gott hälsoläge som bidrar till högre överlevnad under uppfödningen ger en bättre produktionsekonomi. Detta gäller i ännu högre grad resultatmättet daglig tillväxt, som också kan kopplas till det goda hälsoläget. Förutsättningen för en bra daglig tillväxt och en hög fodereffektivitet är en frisk gris. Då foderkostnaden står för 35 procent av produktionskostnaden för en slaktgris så påverkar tillväxt- och foderomvandlingsförmåga griskalkylen kraftigt. I figur 6 visas att Sverige och USA konkurrerar om förstaplatsen för daglig tillväxt, men med helt olika förutsättningar. Statistiken över försäljning av antibiotika i USA visar att försäljningen till livsmedelsproducerande djur är fyra gånger större än försäljningen till människor. I Sverige är andelen antibiotika till livsmedelsproducerande djur endast 16 % av den totala antibiotikaförsäljningen (Källa: Gård Djurhälsan). I Sverige används antibiotikan i första hand till att behandla sjuka djur på individuell nivå. I USA ges antibiotika i första hand till grupper av djur i sjukdomsförebyggande och tillväxtbefrämjande syfte.

Figur 6. Tillväxt i gram per dag från födsel till slakt, 2010-2014

Ett mått som inbegriper hela produktionskedjan från födsel till slakt är antalet producerade slaktgrisar per årssugga. Då vägs alla uppfödningsskedan samman med dess svagheter och styrkor. Medelvärdet för samtliga 15 InterPIG-länderna 2014 är 24,7 slaktade grisar per årssugga. Det svenska resultatet ligger på 23,3 slaktgrisar per årssugga och trenden är att differensen mellan Sveriges resultat och InterPIGs medelresultat ökar (Figur 7). År 2008 var differensen mellan Sverige och InterPIG-medelvärdet noll slaktade grisar, 2014 var det 1,4. Den ökande skillnaden beror främst på att Sverige inte hängit med i utvecklingen avseende kullresultatet, antal födda respektive antal avvanda grisar per kull.

Figur 7. Antal producerade slaktgrisar per årssugga i samtliga InterPIG-länder

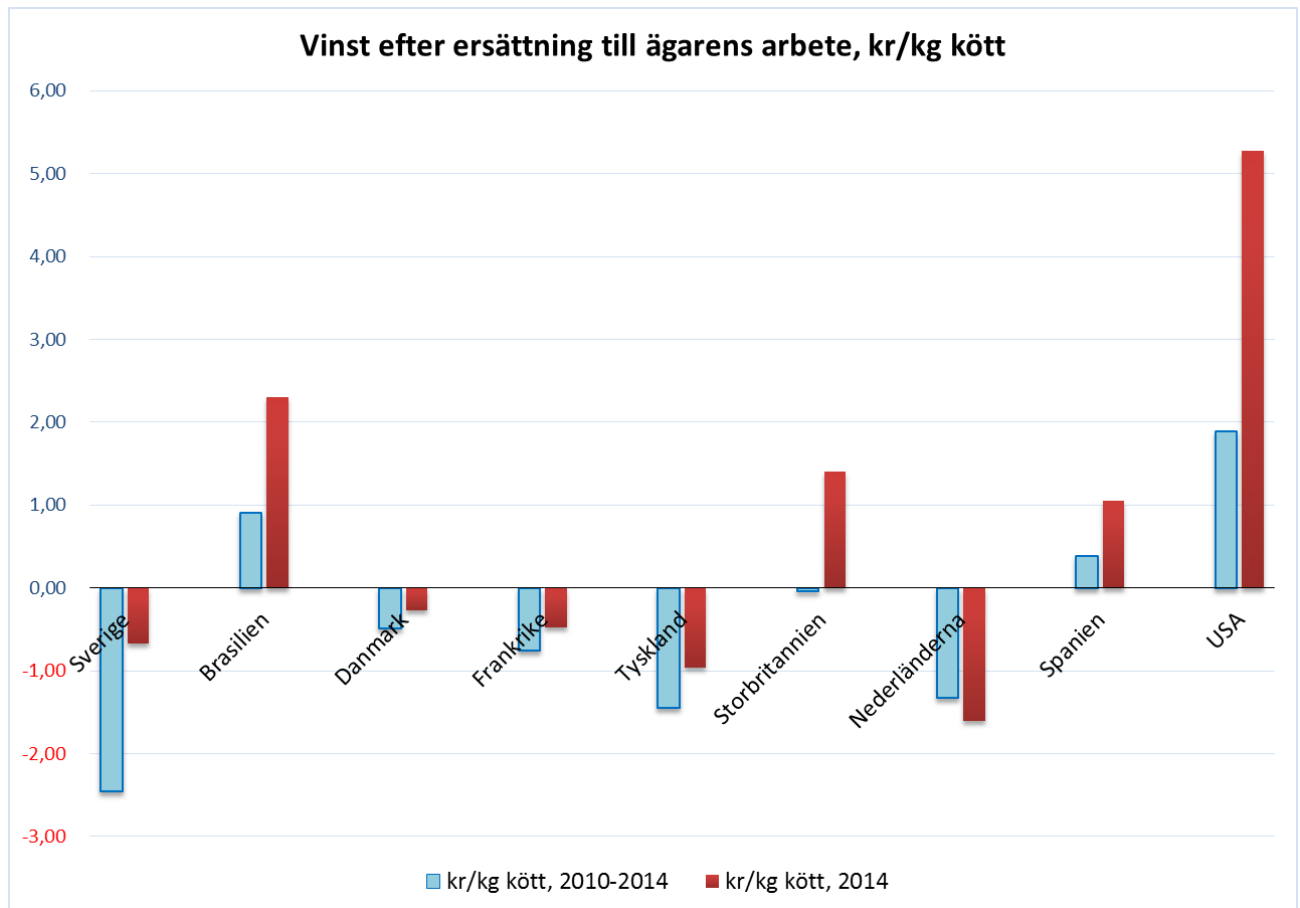
Produktionsekonomi

Ekonomi i grisproduktionen inom EU har även under 2014 påverkats kraftigt av det ryska importstoppet, särskilt för de stora exportländerna. Visserligen har export till tredje land funnit nya vägar, som till exempel till Kina och Sydkorea, men bortfallet av exporten till Ryssland, som motsvarade 25 procent av EUs export av griskött fram till 2013, har inte kompensats fullt ut. Samtidigt har produktionen av griskött i EU ökat med 2 procent under 2014, vilket ytterligare bidragit till en kraftig prispress. Svensk grisproduktion har inte drabbats av dessa prissänkningar. Dels på grund av att Sverige inte är ett stort exportland och dels tack vare en konsumentinsikt om svenska grisars mervärden, såsom att de inte svanskuperas, är fria från MRSA-bakterier samt att antibiotikaförbrukningen inom svensk grisproduktion ligger på en mycket låg nivå. Detta bidrog till att importen av griskött minskade med 7 procent och prisnivån kunde hållas uppe i Sverige trots prispress från utlandet. Under första halvåret 2015 har importen fortsatt att minska.

Sett ur lönsamhetssynpunkt har Sverige haft en mer gynnsam utveckling än flertalet av InterPIG-länderna inom EU under 2014. Fortfarande är det dock så att lönsamhetsnivån inte bidrar till någon vinst efter ersättning till ägarens arbete, varken i Sverige, Danmark, Frankrike, Tyskland eller Nederländerna (Figur 8).

Den kraftiga lönsamhetsförbättringen i USA under 2014 illustrerar tydligt talesättet "Den enes död, den andres bröd". Smågrisdödigheten i USA var under 2014, liksom under 2013, kraftigt förhöjd på grund av PED-viruset (Porcine Epidemic Diarrhoea). I drabbade

besättningar kunde i princip alla nyfödda grisar dö. Denna epidemi slog så pass hårt att den totala grisproduktionen i USA minskade med 2,5 procent 2014. Under året var efterfrågan på griskött inom landet väldigt stor samtidigt som exporten till framförallt Kina ökade kraftigt. Så de producenter som inte drabbats av PED fick riktigt bra betalt för sina grisar. Tack vare nya och effektiva vacciner mot PED har man kommit tillrätta med problemen. Andra halvåret 2015 förväntas en produktionsökning med 7,5 procent och prognosmakarna räknar med en ekonomisk rekyl för amerikansk grisproduktion under nästa år.

Figur 8. Vinst efter ersättning till ägarens arbete, kr per kg kött

Slutord

Tack vare den relativt sett gynnsamma utvecklingen har svensk grisköttsproduktion trots allt ett bättre utgångsläge än på många år. Det finns tre utmaningar framöver.

1. Att oförtröttligt kommunicera att det svenska grisköttet är värt ett merpris tack vare god djuromsorg och ett unikt hälsoläge med minimal antibiotikaförbrukning.
2. Att lyfta produktionsresultatet genom att sätta in resurser och kunskap där det gör mest nytta. I dagsläget handlar det främst om att öka smågrisöverlevnaden.
3. Att sänka produktionskostnaderna genom att fokusera på styrning och management.

Ingvar Eriksson
Gård & Djurhälsan